

פרק 1 - חבוש על ראשך פאָרך

יום ראשון.

ברוריה מסיימת להתפלל שחרית.

ניגשת למדף.

מדליקה שני נרות נשמה שבועיים. אחד של חברת 'נור' ואחד של 'הנמל'.

חשוב לה להבדיל ביניהם.

נר לעילוי נשמת ברוך בן לאה, בעלה.

נר לעילוי נשמת מלאכי בן ברוריה, בנה הבכור.

לאחר ההדלקה האיטית, היא מתיישבת. קוראת בלחש פרקי תהילים, משניות ואגרת הרמב"ן.

ואז, משוחחת איתם - עם בעלה ובנה, זיכרונם לברכה.

שיח שברירי, השומר על פיסות אהבה שלא ייקרעו עד הסוף.

שיח, שאינו קובר את המתים ואינו נותן למתים לקבור אותה.

משמרת את האהבה, מתנדנדת עם להבת הגעגועים - מרצדת בין הבחירה שלה להמשיך לחיות, לבין העשן המדכא המאיים לחרוך את חייה.

מספרת לבעלה, ברוך, אלוף נעוריה, על השידוכים המעוותים שמציעים לידידה, בגלל הגמגום.

מלטפת את הנר של מלאכי ומתארת לו את הדירה החדשה.

מרימה עיניים, הרבה מעבר לתקרה המקומרת, אל מקום שאין בו סוף. מאמצת את ה'תהילים' אל חיקה ומתחילה עוד יום, מחדש.

צלצול טלפון מפריד את ידיה מה'תהילים'. היא מפנה גב אל מדף הנרות ומביטה בצג. לא לכל אחד היא מסוגלת לענות ככה, מיד אחרי התפילה, אבל לברכה טובה היא עונה.

"שלום שלום לחברתי החיפאית!"

"שלום וברכה, מהגרת לצפת. חיפה מתגעגעת אלייך!"

"זו מערכת יחסים לא הדדית, ברכה טובה. " ברוריה מחייכת, חושבת על חיפה ומתכווצת.

"טוב לך בצפת, ברוריה, הא?!" ברכה טובה חצי שואלת חצי מבררת.

"הייתי חייבת לברוח מהמסכנות. אבל אל תדאגי, היא רדפה אחריי גם לכאן. מסתבר שאפשר להיות מסכן בכל מקום". אבל היא לא תהיה כזו בשום אופן.

"מה חדש בחיפה שלנו, ברכה'ה? מה שלום שמואל שלך?"

ברוריה שומעת את ברכה טובה בולעת אנחה.

"ברוך השם, כרגיל, אין חדש", ברכה טובה עונה בעיות.

"ועכשיו באמת, מה שלומו?" ברוריה מקשיבה.

"נורא ואיום. רק זה הזוי שאני בכלל אתלונן מולך. אין לי פריווילגיה כזו". ברכה טובה מוריקה שטף מילים מהיר.

"למה?!" ברוריה לא מוכנה לתת גם לקשר ביניהן להיקבר תחת הרחמים.

"כי... כי זה..." ברכה טובה מגמגמת במבוכה. ברוריה יודעת שזה הזמן לדבר.

"כי אני הכי מסכנה בעולם?.." היא לא מחכה לתשובה. "אם כן, תדעי שבזה הרגע שללת את זכות ההתמסכות מכל הציוויליזציה האנושית. במה הניסיונות שלי קשורים לניסיונות שלך, ברכה טובה?"

"זה לא זה. רק נראה לי מאוד אגואיסטי ולא לענין להטריד אלמנה ששיכלה את בעלה ובנה ביום אחד, לפני פחות משנה, בזה שהבן שלי החליט לעשות שטויות".

"האלמנה השכולה לא מוטרדת מכך, ומפנה את כל השכול והאלמנות שלה לצער ולהתמודדות של חברתה הטובה, אל תדאגי, אני אחזור לתוארי הכבוד שלי לאחר מכן". ברוריה רוצה לשמוע אותה באמת.

"אויש... את איומה!"

"את לא משאירה לי ברירה..." סוף סוף השיח מפשיר.

"זה הולך ומידרדר מיום ליום", ברכה טובה מרצינה באחת.

"איפה הוא עכשיו?"

"עדיין בישיבה, בנס מחזיקים אותו. כל יום יש עניין אחר. כל מדרון שחשבתי שהוא הכי תלול, מתגלה כפתיחה של המסלול הבא". ברכה טובה נאנחת.
"מה את מרגישה?" ברוריה מנסה לקלף, ללטף את הרגש ולא את המילים.
"כואב לי, מפחיד לי. בחיים לא פחדתי כל כך".

"החיים מפתיעים".

"מדי..."

צפצוף חוצה את השיחה.

"זה שמואל בממתינה, ברוריה, אני אחזור אלייך, בעזרת השם".

"בעזרת השם. אני כאן". ברוריה מסתובבת חזרה אל שתי השלהבות, הן מביטות בה ומחייכות, חיוך לא מסכן בכלל.

ברכה טובה יוצאת משיעור בכיתה י'. משהו מטריד אותה. היא נזכרת. בזמן השיעור, הטלפון שלה רטט בעקביות, פעם אחר פעם. היא מתבוננת בצג. מספר לא מזוהה. ליבה נוקש בצליל מוכר, מפחיד אותה.

היא מחייגת חזרה אל המספר, חונה באמצע המסדרון, בדרך לחדר המורות, יש כאן לפחות שלוש מרצפות בלי נפש חיה.

"הלו..."

"שלום! התקשרתם אליי חמש פעמים."

"כן, אהה, את. מישהו שכח פה כובע שחור כזה עם פרווה, של חרדים. הטלפון שלך היה רשום עליו".

"איפה?" כל כך הרבה מקומות שהיא לא רוצה לחשוב עליהם מתיזים בפניה ללא רשות.

"בקניון רמות, ליד החנות שלי". ברכה טובה מביטה בשעון. 11:00 בבוקר. שמואל. שוב ברח מהשיבה.

היא נשטפת בכל התמונות של התקופה האחרונה, רצות בזו אחר זו בלי הפסקה.

כפתור נפתח סתם כי היה חנוק, ו"אמא, כל הישיבה בערך פותחת כפתור, למה לעשות סיפור מכל דבר?...", ציצית התלכלכה - אז הוא רק הכניס אותה מתחת לחולצה וכשהביאה לו אחת נקיה כבר טען שהתרגל ואין לו כח להוציא, החליפה קצת לחצה לו - אז היא נפתחה, בהמשך הוא לבש אותה רק לתפילות, הנגן זה רק השאלה מחֵבֵר, בכלל לא שלו. בבקרים כאב לו הראש - אז הוא נשאר לישון בפנימייה, בשבת הוא היה עייף מכל השבוע - אז הוא לא הלך ל'שול'...

"זה שלכם או לא? תעני לי, גברת! אם לא, אני משאיר את זה ככה כאן על הרצפה וזהו!" הוא מתרגז.

"תשאיר אותו שם, תודה!" היא עונה, יודעת שהכובע לא נשכח.

"בסדר, מה שתגידי, אני משאיר".

מרגישה כמו לוליינית, מתנדנדת מטבעת לטבעת על חבל דק. בכל מאורע, נאחזת בזרועות מתוחות בקורטוב נחמה שעוד נותר לה להיאחז בו. ובכל פעם

מחדש נתלשת ממנה האחיזה, כל מה שמתפרק מזניק אותה להיאחז בדבר אחר, לתלות שברי תקווה בידיים רועדות כדי לא להתרסק. היא מתנדנדת מטבעת לטבעת, ושוב מחפשת חדשה להיאחז בה, עד שגם זו נשמטת מידיה.

היא נזכרת שהיא באמצע המסדרון, מכניסה את הטלפון לתיק.

רוצה לכווץ את השיחה הזו, כמו שעושים כשמפנים מקום בפתח, למעוך עמוק פנימה עד שיהיה מקום.

נכנסת לחדר המורות, מחפשת פינה להיעלם בה אל תוך הפחד והדאגה שלה. מוציאה טפסים שהמנהלת ביקשה מהמחנכות למלא, כדי להעמיד פני עסוקה.

המורה לוי נכנסת אחריה במהירות, מחפשת מישהי בעיניה. ברכה טובה מתחבאת מאחורי הדפים וכמעט חותכת בשפתיה 'רק לא אותי, רק לא אותי בבקשה!'. אבל המורה לוי מתנחלת בפתח מולה, ובעמידה של מצביא ותיק, נועצת בה זוג עיניים קפדניות, מהדקת שתי ידיים על המתנניים ופונה אליה בנשימות דקות; "המורה יזרעאל, או היא, או אני!!! אני לא ממשיכה ככה יותר!"

ברכה טובה לא צריכה לשאול. מרים שור מהכיתה שלה גורמת למורה נחמה לוי הסמכותית איבוד עשתונות. היא מביטה בה, הכבדות של מחשבותיה מונעת ממנה להגיב. דמותו של שמואל חובש כובע ביציאה מהשיבה ומפקיר אותו בין הנאה להנאה, צובטת אותה כהוגן, וההתמודדות של המורה לוי נראית לה חסרת עניין, טפלה לפחדים שלה.

"כבר דיברתי איתך בעבר ולא עשית עם זה שום דבר..." "המורה לוי לא ממתינה לתגובה, דוהרת כמו קטר צופר. "היא מדי מורכבת לבית הספר שלנו, ברכה טובה. העזות והחוצפה שלה מפרקים כל שיעור, של כל מורה. אני לא מדברת

בשם עצמי!" היא מטיחה בה את המילים כאילו היא השליחה שלהן. ברכה טובה שמה לב שהמורה לוי אפילו לא מזכירה את שמה של מרים.

"בכל מקרה", המורה לוי מעבירה את ידיה ממותניה ומשלבת אותן בפסקנות, "היא מחכה לך כאן בחוץ. אליי לשיעור היא לא נכנסת!" היא מסובבת את גבה תוך כדי זקיפתו, משווה להליכתה כבוד, מניסה את העלבון והכעס..

ברכה טובה מתכווצת בכסא שלה. שותקת.

היא מביטה מאובנת ברצף התמונות הרצות של שמואל. פתאום מתעורר בה רצון, לשלוח אותו... להוציא... שמישהו אחר יתמודד ויטפל... היא לא רוצה להמשיך ככה יותר...

הלוואי שגם היא היתה יכולה להוציא אותו שיחכה מחוץ לאיזה משרד, ומישהו יארגן לה את כל העניינים.